

HECE TAŞLARI

aylık şiir dergisi

63.on5mayıs2020

hece taşları

aylık şiir dergisi

yayın yönetmeni

tayyib atmaca

son okuma

metin özarслан

kapak fotoğrafı

yasın mortaş

muhabbet yeri

on2şubat belediyesi
sosyal yardım müdürlüğü
kahramanmaraş

0535 391 92 50

hecetaslaridergisi@gmail.com

63 sayı 15 mayıs 2020

issn 2149-4509. (e-dergi)

BU SAYIDA

- Tacettin Şimşek / Vefa Perdesi
- Osman Fermanoğlu / Değişme / Məni
- Metin Özarслан / Değişme / Beni
- Şenel Korkut / Er Meydanı
- Aslan Avşarbey / Baharı Sordum
- Ertan Özdemir / Kalmışım
- Ali Emre / Şiir ve Gelenek Üzerine

Konaşmalar/25

- Mustafa Sarı / Gazel
- Metin Mert / Gizli Dil
- Abdullah Gülcemal /

Ağustosta Yüreğime Kar Düşer

- Bünyamin Durali / Heveslilerine

Mektuplar/Şiir İşi İşlerden

Herhangi Bir İş Değildir

- Hatice Ayşe Hasan / Yeşil Gözlerin
- Fatih Kandemir / Neyleyim
- Tayyib Atmaca / dOkunan Şiirler-18-
- Mustafa Sade / Bir Hicran Senfonisi

● Tacettin Şimşek

Vefa Perdesi

*Vefatının 18. Yıl Dönümünde
Hüseyin Alacatlı'nın Şiirini Tahmis*

Mevsimi Dost Bilmek

Kara bir zemheriydi çıkıp geldim
Göğün göğsünde bir ayna buldum
İçimi yıldızlara kubbe kıldım
Sınırları sildim sınırsız kaldım
upuzun uykudan nasıl uyandım

Doğruydu yıllar yılı esrik gezdiğim
Vehim iplerine bin bir rüya dizdiğim
Işıkla gölge arasında usulca sezdiğim
Geceler boyu ürperip resmini çizdiğim
masmavi denize düştüm kana boyandım

Bengisular akıtsam gönül testimden
Leylaklar büyütürdüm şiir sütümünden
Mısrarlarımı esirgemeyip dostumdan
Sırları örten elbiseyi çekip üstümünden
çıktım meydanlara sana aldandım

Gölgesinde baygın erik ağaçlarının
Taşrasında bir ömür kirpik uçlarının
Bulut ellerinin yağmur avuçlarının
Hasretinden ölümler kurduğum saçlarının
kapıldım rüzgârına çöle dayandım

Bir gök yığılır başıma yalın ve berrak
Dağ sırtı deniz koynu bir avuç toprak
Unuttum bir çırpıda ne varsa yakın ırak
Alevden yelesi uçuşan atlara bakarak
mevsimi dost bildim geceye kandım

Tek harfe indirdim altın alfabeyi
Muştulara sardım içime düşen cemreyi
Sözün duldasında gördüm her şeyi
Çaldım kapıları yıktım perdeyi
bir suya yazı yazdım duyacak sandım

Bir ateşti dünya inadına alazlı
Payıma düştü ne varsa açık gizli
Gök gözlü ay yüzlü saz benizli
Gül salınırken bahçelerde nazlı nazlı
bülbül utancından yanacak sandım

Kara bir zemheriydi çıkıp geldim
Göğün göğsünde bir ayna buldum
İçimi yıldızlara kubbe kıldım
Sınırları sildim sınırsız kaldım
upuzun uykudan nasıl uyandım

(öl. 23 Mayıs 2002)

● Osman Fermanoğlu ● Metin Özarlan

Deyişme Məni / Beni

Osman Fermanoğlu

Paşam ömür suallı görən, kim anlar məni,
Dörd yol ayrıcındayam, üzər yalanlar məni.
Gözüm işıq axtarar, işığı qapayarlar,--
Ləçək-- ləçək yollarlar falabaxanlar məni

Metin Özarlan

Ağam hayat merdiven kocaltır “an”lar beni
Yol içinde yollar var her yol talanlar beni
Gönül gözümü bile bin bir hileyle kapar
Ümitsizliyə sokar remiz atanlar beni

Osman Fermanoğlu

Bu tutqun havalarda içim çölüm “Zarıncı”,
Yolum qapıda bitər çəkər dərdlər qırmancı.
Əzib ümidlərimi edərlər xıncım-- xıncım,--
Qul yerinə sayarlar ağalar, xanlar məni.

Metin Özarlan

Karamsarlıqla çalar nağmələri kemancı
Kapısını kapatır yolumdaki her hancı
İstemeyiz diyerek benden gelen kazancı
Zararına satarlar şahlar sultanlar beni

Osman Fermanoğlu

Qoparmaq istəyərlər torpaqdan ayağımı,
Piltələrə sıxarlar ürək-- ürək yağımı...
Cəhətləri səhv salar, çaşaram sol-- sağımı,
Divara dırmaşdırar əfi ilanlar məni...

Metin Özarlan

Toplamaya zorlarlar tasımı tarağımı
Terk etməyə iterlər derilmemiş bağımı
Dar ederler gönlüme yurdumu otağımı
Su içer iken bile sokar yılanlar beni

Osman Fermanoğlu

Keçər başım üstündən buludlar əlçim-əlçim,
Bir qarışqa yükündə yedəklənər son gücüm.
Əlimdə qalanlarım bir heçimdi, bir köçüm,
Yarıtmaz uşaq kimi hər yetən danlar məni

Metin Özarlan

Eser başımda rüzgâr kara ile ak ile
Yürürüm boş dağarcık, yalincık ayak ile
Elimdekine bakıp bir varmış bir yok ile
Kandırır çocuk gibi denən yalanlar beni

Osman Fermanoğlu

Osman, daha qar yağar sözün yaraşığına,
Xəyallar çəkirlər qarın qar işığına...
İllər kül daşıyarlər ömrün qırışığına,--
Çəkib çıxarmaz oddan, oda salanlar məni

Metin Özarlan

Gark ederler *Metin*'i karın karışığına
Dondururlar karlarda tünün kör işığına
Seneler küllerimden od alır kaşığına
Körükler ateşimi narda tutanlar beni

● Şenol Korkut

Er Meydanı

Sanal haçlı borsası Moğol boşluğu sürsek
Paramparça boğumda estetize ölümler
Profilden bakıyor andavalla öğürsek
Sarsılmayan Mikâil Allah diyen spiker

Edilgin babalarda moleküler yorgunluk
Besmelesiz ütopya cinayet şeritleri
Erzurum kahvesinde göstergeyle mutluluk
Her çocuğa göz kırpan Disneyland çizgileri

Domuzuna bulaşan ayartmanın zilleti
Keşfedilen bedenler tasarlanmış malumat
Tanzimat makyajında hep kanıyor milleti
Berzahta bir randevu sevgilime talimat

Omzumda bir kelime ekrana düşen yaprak
Oyunlarda çürümüş ciğerimde sanatlar
Peşreve çıkardım ben açık alнімda toprak
Postmodern kiblelerde yağmalanan yunuslar

Müzelere sığınmış yöntemleri haince
Zehirlenmiş Atlantis bağırmayan şairler
Kuşevimden habire açıklanan pencere
Saat başı durmadan göklerden gelen haber

● Aslan Avşarbey

Dağlarda Baharı Sordum

Baharda uyanıp tabiat ana
Gögsüne bereket saçtı mı dağlar
Memleket kokusu salın bu yana
Çiğdemler nevrüzlar açtı mı dağlar

Sevinçle fırlayıp tatlı bir düştün
Kekliğin ceylanın seker mi taştan
Eteğini saran yeşil kumaştan
Yaylalar gelinlik biçti mi dağlar

Laleden desenler gülden nakışlar
Bezendi mi acep düzler yokuşlar
Turnalar turaçlar alıcı kuşlar
Bir daldan bir dala uçtu mu dağlar

Çimen kaplayınca Elbizeli'ni
Coşar Beypınarı salar selini
Helkesi kolunda Avşar gelini
Eğilip suyundan içti mi dağlar

Çoban kavalıyla âşık sazıyla
Yarenlik ederek komşu kızıyla
Kuruçay'ı geçip koyun kuzuyla
Araplar yaylaya göçtü mü dağlar

Bu yıl da kavuşmak olmadı nasip
Ah çekerim böyle yakama küsüp
Artık gelmez diye umudu kesip
Sevdiği *Mülki*'den geçti mi dağlar

● Ertan Özdemir

Kalmışım

Münzevi bir hayatın en bilinmez yerinde,
Karanlıklar içinde bir kenarda kalmışım.
Yeryüzünde arama, benim yerim derinde,
Huzurundan kovulmuş hep dışarda kalmışım.

Kemirse de beynimi tüm cevapsız sorular,
Kolay soru aramam, kolayın da zoru var.
Korkuyorum yüzüme, kapanacak kapılar,
İçim her gün daralır ah u zarda kalmışım.

Tut elimden sevgili, gel beraber olalım,
Hayatın dehlizinde birlikte kaybolalım,
Dönülmez bir meçhule birlikte yol alalım,
Kervan geçmez kuş uçmaz bir diyarda kalmışım.

Bu aşkın deryasında bir damlacık olan ben,
Şifa diye ballara zehirleri katan ben,
Aşılmaz kalelerin zindanında yatan ben,
Kilitlenmiş kapılar sanki surda kalmışım.

Bilinmez bilmeceyim, kolay ise çöz beni,
Satır satır okuyup ister isen yaz beni,
Sırların âleminde göz ucuyla süz beni,
Geçip gitti kaç bahar bense günde kalmışım.

İhtimal dâhilinde sadece bir noktayım,
Ya varlar âleminde ya derin bir yoktayım,
Azda görme sakın sen, belki de ben çoktayım,
Yokluğunda her gece hep ayazda kalmışım.

Şiir ve Gelenek Üzerine Konuşmalar/yirmi beş

● Ali Emre

Konuşturan: **Tayyib Atmaca**

Şiirle ilk tanıştığınız günden bu güne doğru makarayı başa sararak muhabbet etmek istiyorum. Şiirle nasıl tanış oldunuz? Bu yolculuğunuzda kimlerle yolunuz kesişti, kimlerin şiirinden polenler toplayarak kendi peteğinizi yapmaya başladınız?

Şiirle ilgim, temasım Kastamonu'da, 70'li yılların ortalarında daha ilkokuldayken başlamıştı. İlkokulda, öğretmenlerim sesimi güzel bulurlardı ve bazı metinleri seslendirmemden memnuniyet duyarlardı. Annem babam da okuma yazma bilmeyen insanlardı. Benim okumamı çok istiyorlardı bu yüzden. Evde onlara yüksek sesle şiirler, yazılar, mektuplar okurdum. Yaz tatillerinde ve hafta sonlarında çalışırdım, elime geçen parayla kitap alırdım. Tatil kitapları vardı o zaman, birkaç günde yutarcasına okurdum onları. İçindeki şiirleri okuya okuya ezberlerdim. Hafızam güçlüydü. Kısmen müziğe ve özellikle de türkülere yakın durmanın etkisiyle, kulağım çok küçük yaşlarda kendini terbiye etmeye başlamıştı. Zamanla bu okuma isteği, iştiağı yazmaya da dönüştü. Lisedeyken bazı yarışmalara katıldım, ödüller aldım. Farklı dünya görüşlerine sahip öğretmenlerim de kitap getirirlerdi bana. İlk ve ortaöğretim yıllarında, halk şiiri antolojilerindeki çok sayıda şiiri ezberlediğimi hatırlıyorum söz gelimi. Hem Mehmed Âkif, Necip Fazıl, Nihal Atsız ve Arif Nihat Asya'ya hem de Attilâ İlhan, Cahit Külebi, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Behçet Necatigil, Ahmed Arif ve Edip Cansever'e ait kitaplar vardı elimde.

Ticaret Lisesi mezunu olmama rağmen, İstanbul'da bir edebiyat bölümünü tercih ettim bu ilgiler eşliğinde. Üniversite yıllarında daha bilinçli okumalar ve yazma çabaları... İkinci Yeni şiiriyle daha yakın temaslar... İsmet Özel ve Turgut Uyar... Memet Fuat'ın hazırladığı Çağdaş Türk Şiiri Antolojisi'ni okuya okuya ezberlemiştim neredeyse. Üniversitenin çok fazla katkısının olduğunu söyleyemem ama yazdığım şiirleri bir taraftan, üniversitemizde hocalık yapan Mustafa Miyasoğlu ve Turan Alptekin'e, diğer

taraftan da Hilmi Yavuz'a gösterdiğimi hatırlıyorum. Yaş olarak benden biraz daha büyük genç şairlerle tanışma ve konuşma fırsatım oldu. Hüseyin Atlansoy, Necat Çavuş gibi. Günümüz şiirini ve dergileri takip etmenin önemini kavradım bu sayede.

Ben Allah'ın bana bahşettiği ömür küpünü olabildiğince güzel şeylerle doldurmaya; onu okumalarla, duygu ve düşünce ırmaklarıyla, arayış ve çırpınışlardan edindiklerimle, insanlarla göz hizasını yitirmeyen temasların bana kazandırdıklarıyla işlemeye gayret ettim.

Hem tahsilim gereği şiir geleneğimize, divan ve halk şiirinden haberdar oldum hem de dergiler ve dostluklar sayesinde modern şiiri iyi kötü izlemeye çalıştım. Tema kadar, içerik kadar biçim ve ritim konusunda da bana bir dikkat eşiği kazandırdığını düşünüyorum bu iki ayrı okuma ve özümseme çabasının. Küp, zamanla içinde büyüüp biriken süzgeçten geçirerek çeşitli türler ve hâllerle dışarı sızdırdı. Dergilere gönderdiğim hiçbir şiir geri çevrilmedi, onu da belirtmiş olayım. Kitaplaştırmada geç kaldığım söylenebilir elbette. İlk kitabım Kıyamet Mevsimleri, yirmili yaşların sonlarına doğru buluştu okuyucuyla. En son, 2019 Kasım'ında Çeyizime Bir Kefen adlı kitabım yayımlandı. Altı şiir kitabım oldu böylece.

Kayıtlar ve Dergâh'ta şiirlerinizin yayınlandığı zamanları hatırlıyorum. Yaşça benden büyük olduğunu zannediyordum. İstanbul hem şairi yetiriyor hem şiiri olgunlaştırıyor. Sivas'a öğretmen olarak geldiğinizde Edebi Pankart isimli bir dergi çıkardınız uzun süre. Bu dergi ne yaptı; kimler yazdı, kimler kaldı bugüne?

Evet. Daha önce, Kastamonu'daki bazı gazetelerde ve şimdi adını hatırlayamadığım bazı dergilerde çıkan az sayıdaki örneği saymazsak, ilk adres Dergâh olmuştur. Bir hocamla gitmiştim Dergâh'a, elimde bir tomar şiir. Mustafa Kutlu onlara göz attı, birkaçını seçip ayırdı. Bir ara, peş peşe şiirlerim çıktı Dergâh'ta. Bazıları kapakta yayımlandı hatta.

Öğretmen olarak Sivas'ın İmranlı ilçesine tayinim çıktı bu arada. Dersime giren, beni dinleyen ve seven bir bakanlık müfettişinin önerisiyle Cumhuriyet Üniversitesi'nde yüksek lisans imtihanına girdim. Kazandım. Yeni evlenmişim. O zamanlar, öğrenim durumu, tayinlerde özür grubuna dâhildi. Sivas merkeze taşındık bu vesileyle.

On yıl yaşadım Sivas'ta. Zorlu bir sürece denk geldi, 90'lı yıllardı. Buna rağmen çok güzel insanlarla tanıştım. Kitabevleri, kitap kulüpleri, ders halkaları... Benim ismimle de epeyce anıldı fakat Edebi Pankart, aslında, benim öğrencilerimin; ilgilendiğim, beraber çalışıp koşturduğum gençlerin çıkardığı bir yayındı. Sinan ve Süleyman Ceran kardeşlerdi asıl emektarları. Sahibi Burhan Gökçe ağabeyimizdi. Hem Kur'an ve Sünnet çalışmaları yapan; ıslah merkezli bir düşünce hattı inşa etmeyi ve mesajı sosyalleştirmeyi önemseyen; hayatın, şahitliğin, direnişin, eylemlerin içinde duran hem de oradan edebiyata bir yol açmayı öneren, örnekleyen bir dergiydi. Ben önce, erken bulduğum için karşı çıktım fakat 3. sayıdan itibaren destek vermeye başladım. Graft denen geri dönüşümlü bir kâğıttan toprak rengi bir kapağı vardı. Epeyce ilgi gördü. Ara sıra yazan, bizi yazılarıyla destekleyen pek çok isim oldu. İbrahim Tenekeci, Hüseyin Akın, Ali Ayçil, Ömer Mahir Alper, Ozan Ozanoğlu, Adem Özbay, İsmet Emre, Orhan Petek, Gökhan Akçiçek, Suavi Kemal Yazgıç, Ahmet Örs, Bülent Ata, Cevat Akkanat, Timur Çayır ve Selim Somuncu gibi birçok şair ve yazara yer verdi bünyesinde. Yaklaşık yüze yakın ismin ürünleri dergi sayfalarında göründü. Ziyaret eden, bizimle tanışmaya gelen dostlarımız, ağabeylerimiz oldu. Polis, jandarma ve istihbarat da yakından ilgilendi dergiyle.

Evet, o dönemler gerçekten hayatın her alanı için sıkıntılı dönemlerdi. Bir çay içimi derginin bürosunda arkadaşlarla birlikte oturmuştuk. Dergilerin güzel yanlarından birisi de bu olsa gerek. Bu vesile ile Edebi Pankart'ta yazan arkadaşların da hâlâ yazmayı sürdürdüklerini bu vesile ile öğrenmiş olduk. O dönemlerde çıkan dergiler etrafında samimi insanlar vardı. Martı, Rüzigâr, Sühan'dan şimdi de Aşkar dergisi ile Sivas'ta edebiyat ocağı tütmeye devam ediyor. Siz uzun süre

bu şehirde kaldığınızdan bu şehri daha yakından biliyorsunuz. Biraz da Sivas'ı ve edebiyatını konuşalım.

Hakkında konuşup yazmanın hem çok zor olduğu hem de insanın bir gönenç ve konuşkanlığa kapılıp gittiği, her yönüyle farklı ve münbit bir şehir Sivas. Bakınca içi görülen tiril tiril çocukların şehri. Onlar ki kendi aralarında sürekli dövüşürler fakat o dövüşü başkalarının ayırmasına da huylanırlar. Centilmendirler aynı zamanda. Ağzını burnunu kırdıkları adama bile "gardaş" diye seslenirler. Sivaslı olmadığım halde ve beni zorunlu olarak bağlayacak hiçbir neden yokken, başka şehirler beni çağırıp dururken gençliğimin, yetişkinlik dönemimin en az on yılını orada dolu dolu yaşadım. Şimdi hatırladıkça gözlerimi yaşartan sevinçler ve acılar tattım Sivas'ta. Bilgimi, görgümü, deneyimimi artırdım. Belki hiçbir yerde karşılaşamayacağım ağabeylerim, kardeşlerim oldu. Ablalarım oldu, bacılarım. Allah bana gözümün aydınlığı iki güzel çocuğu orada bağışladı. Eşimle birlikte hayatın zorluklarına orada direndim. Bin türlü cilvesiyle orada sınıadı beni hayat. Tadına doyulmaz dostluklarla yeğnilttim gücümü. Adam gibi adamlarla konuştum, çalıştım, saf tuttum. Gözyaşı döktüm, alın teri akıttım. Yüzlerce öğrenciyle kötülüğün surlarında gedikler açmanın mutluluğunu yaşadım, onlarca gençle iyiliğin ekmeğine güç kattım.

Çok boyutlu bir şiir gibiydi benim için Sivas. Lirik, epik, pastoral, satirik, didaktik ve dramatik özellikleri aynı bünyede birleştirip pekiştiren. O şiire halkalar ekleyen, nakaratlar düşüren dergileri ve öbeklenmeleri de bir o kadar önemliydi. Sadece son yirmi yılda bile çok sayıda dergi sökün etti, bozkırdaki bu bereketli çekirdeğin bünyesinden. Benim de ismimin geçtiği kimi dergilerde beraber çalıştığımız gençlerin heyecanı, sevinci, diriliği hâlâ gözümün önündedir söz gelimi. Sivas biraz da budur kuşkusuz; adama bulaşır, adamı söyletir. Ocağı söndürmez.

Şiiri biraz da hem şehir hem şair besler. Dışarıdan bakıldığında İstanbul şehir, onun dışındaki bütün şehirler taşra olarak hafızaların bir yerinde durur. Şair şairi, şiir şiiri tetikler. Sivas'ta yaşadığın güzel duyguları İstanbul'da da yaşaya-

biliyor musun yoksa kendine çekilip şiirin ve romanın dünyasında bir hayat mı yaşıyorsun?

İstanbul'u lise öğrencisiyken görmüş ve çok sevmiştim. Burada okumalı, mümkünse burada yaşamalıyım, demiştim. 80'li yıllarda ÖYS denen üniversiteye girişteki ikinci basamak sınavları bazı büyük illerde yapılıyordu sadece. Ben İstanbul'da girmiştim. Nitekim İstanbul'da okumak da hatta İstanbul'da doğup büyüyen bir kızla evlenmek de nasip oldu.

Daha önce söylediğim gibi Sivas'ta on yıl kaldım. Sonra Ankara'ya geldim, orada da on yılım geçti. On yıldır da İstanbul'da yaşıyorum. Doğduğum, doyduğum, olduğum yerler farklı farklı desek yeridir. Gençliğimde, doğduğum Kastamonu'dan kaçıyordum; şimdi en çok orayı özleyorum.

İstanbul dışındaki yerlerin taşra olduğuna dair vurgu ve çekişme, eskiden bir nebze anlamlıydı. Fakat şimdi öyle değil, o kadar değil. Her yer büyüdü artık, herkes büyüdü. İmkânların artmasının yanında mesafeler de azaldı. Hem yakın hem uzağız her yere. İnternetin ve diğer modern araç gereçlerin dolaşıma girmesiyle de birçok şey değişti hayatımızda.

Türkiye'nin bir ucundaki bir şehre, uçakla, İstanbul'un bir semtinden daha önce varabiliyoruz aynı zamanda.

Ben de birçok insan gibi değişimden etkilenirim, bazen hüzünlenirim, eski günleri yâd ederim. Fakat zamânedен yakınmam, sürekli yakınıp duranları da sevmem. Eski değerlerin, güzelliklerin, yaşanmışlıkların tadı şimdi yok elbette. İstanbul'da yaşamak da Kastamonu'da, Sivas'ta hatta Ankara'da yaşamak gibi değil. Fakat sonuç itibarıyla tabii bir durum bu. Böyle bir zamana geldik nihayet.

İstanbul beni çok yoruyor, yıpratıyor, üzüyor belki. Evet, yaşım da ilerliyor. Fakat aynı zamanda bana çok şey kattığını da söylemem lazım. Şiirim, daha genelde edebiyat nâmına yapıp ettiklerim hem hacim hem de vüs'at kazandı İstanbul'a yerleşmemle birlikte. Bana verdikleri, benden aldıklarından fazla oldu.

Önemli olan nasıl yaşadığınız aslında. Hayata nasıl baktığınız, nasıl bir çevreye sahip olduğunuz, nasıl bir enerji ve sinerji arzladığınız. Burada da çok sevdiğim, kendisinden çok şey öğ-

rendiğim, sohbetinden lezzet aldığım insanlar var. Beni etkileyen, canlandıran, yazmaya sevk eden kişiler, öbekler, çevreler var. Hastalığım ve yoğunluğum nedeniyle ben onlara ayak uyduramıyorum hatta. Yaşadığım, özlediğim diğer şehirlerle de irtibatımı kesmemeye çalışıyorum aynı zamanda.

Edebiyat yolculuğuna şiirle başladınız. Bu yaşıncınıza kadar sırasıyla Kıyamet Mevsimleri, Milyon Sesli Mızıkâ, Onarılmış Yas Bitiği, Yeryüzüne Dağılan, Şiirin Saçağı Altında, Şiirimizde Ortadoğu, Meryem'in Yokluğunda, Nureddin Zengi / Şark'ın Kandili, Selahaddin / Şark'ın Kartalı, Diz Çökmeyen, Namık Kemal / Selahaddin, Jules Verne'in Osmanlısı: İnatçı Keraban, Çeyizime Bir Kefen ve Acar Süvari Tutuk Arbalet adlı kitaplarınız yayımlandı. Türkiye Yazarlar Birliği, Nureddin Zengi'yi 2017'de yılın romanı seçti. Şiir mi önde gidiyor, nesir mi?

Şu an yayımlanmış toplam 14 kitabım var. Bunların 6'sı şiir kitabı, 2'si de şiirle ilgili yazılardan oluşuyor. Az değil. Tamamen bir kopuş olmaz şiirden. Şiir, edebiyat bahçesinin, sanat ormanının şah ağacı. Fakat eskisi kadar sık şiir yazabileceğimi de sanmıyorum. Belki tematik, modern mesnevi tarzında bir iki kitap daha gelebilir. Ben aslında gençliğimden beri, deneme ve hikâyeye türüne yatkın hissediyordum kendimi. Hikâyeye alanında da roman alanında da kismet olursa yazmak, yayımlamak istiyordum. Başka dosyalar da var uğraştığım. Şu sıralar on ayrı kitabı aynı anda yazmaya, bitirmeye çabalıyorum. Biyografi ve incelemeler, poetik yazılar var toparlamam gereken. Fakat roman, tarihî roman benim için de ilginç bir deneyim oldu. Çok şey öğretti bana, çok şey kattı. Edebî bilgimi, görgümü artırdığını, okumalarımı çeşitlendirdiğini de söyleyebilirim. Kırkıncıdan sonra bazı türler, bazı uğraşlar, bazı ilgiler daha fazla sarıyor insanı. Her yaşın, her dönemin ayrı bir nasibi, ayrı bir temayülü var. Gücüm ve imkânım yeterse, Allah izin verirse roman ve hikâyeye türünde yazmaya devam edeceğim. Bir de şu var: Bir alanda, belli bir türde yoğunlaşmayı, derinleşmeyi küçümsemiyorum ama hayat gibi edebiyata da bütünlüklü bakıyorum ben. Birikimi, cehdi, derdi olan birçok türde yazabilir. Aslolan daima okumaktır, iyi bir okuyucu olmaktır elbette.

Kendi pencereden baktığımda gerek dergilerde yayınlanan şiirler olsun gerekse yayınlanan şiir kitapları olsun şairin adını kaldırıp şiirleri okuduğumuzda şiirlerin bir kalemde yazılmış hissi verdiğini görüyorum. Şiirdeki bu ses falan şairin sesine benziyor diyemiyorum. Siz pencereden baktığınızda benim gözümde ve algımda sıkıntılar olduğunu söyleyecek sözünüz var mı?

Şiir dünyadan, insanlık hâllerinden kopuk bir şey değil sonuçta. Önemli ve belirleyici olan sizin duruşunuz, bakışınız. Ne aradığınız, neyi tercih ettiğiniz. Bir tarafta durmadan tepinen, gürültü çıkaran, küçük burjuva kompleksiyle olmadık şaklabanlıkların peşine düşen bir şiir anlayışı var hem dünyada hem de Türkiye’de. Her tarafa hazcılığın ve günübürlük yaşayışın nesnelere, görüntülerini, cinliklerini serpiştiren bir yöneliş söz konusu. Gerçek ve hak edilmiş bir zemini, süregelen bir nefesi, içimize kalıcı ışıklar düşüren bir aydınlığı yok bu şiirin. Kirli bir enerji yayıyor daha çok.

Gürültü patırtıdan geçilmeyen bir diskoda çalıyor adeta. Safrasını bile atmaya kıyamıyor üstelik. Sürekli yatay, enlemesine geliyor. Sık sık soluğanlaşsa da sosyal medyadaki gevezelik marazının içinde yeni bir kimya edinmekte zorlanmıyor.

Özetle yılışık, sırnaşık, gürültülü, eklektik bir şiir bu. Kimlikten, büyük anlatılardan, doğru dürüst bir yaşama üslubundan kopuk günümüz insanının durumuna denk düşüyor birçok noktada. Aynı zamanda içinde şeytanlar dolaşan Batılı paradigmaya da fazlasıyla boyun eğmiş durumda. Taraftarı çok fazla olmasa da bunun dışında kalan, başka bir şiirin, eleştirinin, edebiyatın hâlâ mümkün olduğunu öngören bir vadi, bir istikamet de var elbette.

Her ay, okunabilecek hatta zihnimizi tutuşturup bizi de yazmaya sevk edecek dört beş şiir görüyorum ben. Çerçöpün, niteliksiz olanın çoğalması ve kolayca dolaşıma girmesi bazen yanıltıyor bizi. Bugünkü bazı yakınmaların aynısını otuz yıl önce, elli yıl önce, yüz yıl önce de görmemiz mümkün. Enseyi karartmaya gerek yok. 90 sonrası şiirimiz, birçok yönden çok güçlü, renkli ve zinde bir şiir. Bütün olumsuzluklara rağmen, şiir bizde en iyi zamanlarından birini yaşıyor kanaatimce.

Eskiden duyulan/yazılan güzel bir şiire nazireler yazılırmış. Bu aynı zamanda ben de bu şiirin ayarında yazabilirim anlamına gelir ve ona göre nazire yazacak şair haddini bilirdi. Günümüze dönecek olursak şairlerin kahir ekseriyeti nazirenin ne olduğunu bile bilmiyor ki nazire yazsın. Gelenekten kopuş bize biraz da salaş bir hayatı dayatıyor. Şair nasıl bir hayatı yaşıyor, nerelerden besleniyorsa oranın şiirini yazıyor. Cumhuriyet öncesi ve sonrası şiirini karşılaştırdığımda gördüklerim bu. Gelenekten geleceğe doğru bir yolculuktan sonra asıl şiir ortaya çıkıyor, yoksa geçmiş silerek geleceğe aynanın neresini tutacağız?

Her devrin bir tutumu, bir yaklaşım biçimi var. Halk edebiyatı başlığı altında toplanan birikimi ayrı tutarsak, eski şiirimiz yüzlerce yıl, okumuşların merkezde olduğu çok dar bir çevrede varlık gösterdi. Haberdar oluşun yanında gıptayla bakmayı ve rekabeti de içeren nazirecilik, bu edebî dairenin ürünüydü. Aslında Divan edebiyatı dediğimiz toplam da hiç değilse belli bir dönem, Arap ve özellikle de Fars şiirini taklitte, o birikimle yarışma cehdiyle gövdeleştirdi. Bütün iç hamlelerine rağmen genellikle alışkanlıkların, kalıpların içinde dönenen; belagatin üzerinde yükselen, bir mecaz ve istiare evreni kuran, doğası gereği tematik atlası sınırlı kalan bir şiirdi. Doygun ve durağan bir aydın zümresinin şiiri. Güncel, yerli ve somut olana fazla yüz vermeyen, taşraya iten bir şiir. Namık Kemal’in, “Lisân-ı Osmânînin Edebiyatı Hakkında Bazı Mülâhazatı Şâmildir” makalesi, yarı romantik ve insafsız kısımlarına rağmen, zamanında haklı ve gerçekçi hücumlar, benim de kısmen sıcak baktığım okkalı eleştiriler içermektedir. Bu bağlamda ben, “Kasdım budur şehre varam / Feryad ü figan koparam” diyen Yunus’a daha yakınım. Nef’i ve Nâbî’den Namık Kemal’e uzanan geleneği daha önemli buluyorum. Şehzade Mustafa için esaslı bir mersiye yazan Taşlıcalı Yahya, halkın söyleyişine, deyim ve atasözlerine yer veren Necatî, Alamut’tan haberdar olan, “Tahammül mülkünü yıktın Hülâgu Han mısın kâfir” diyen Nedim daha fazla heyecanlandırıyor beni. Ben bir şairde sürekli çağları aşan güzel sözler, sanat oyunları, aşk ve doğa tasvirleri değil; bir nebze de olsa, yaşadığı zamanın acı ve sevinçlerine, zih-

niyetine, gündelik hayatına, düşüş kalkışlarına, inanç ve mücadelesine, insan manzaralarına tanıklık eden şiirler görmekten mutluluk duyarım. Kendimi de bu gelen-ekle eklerim. Kabaca söylersek; bizi kendimizden geçiren edebiyata değil, kendimize getiren edebiyata değer atfederim.

Yarım yamalak olmakla birlikte, divan ve halk edebiyatı ayrımlarını aşarak güncel, sorumluluk sahibi, somut ve insan merkezli bir edebiyat düşüncesiyle birinci dönem Tanzimatçılarındaki karşılaşıyoruz ilk kez. Bir paradoks gibi görünmekle birlikte, Tanzimat döneminde ilk kez edebiyatın iki ucu, iki yakası bir araya gelmeye, bütünleşmeye başlar. Dil, kalıplarını kırarak yavaş yavaş silkinir, içerik ferden ve toplumun gerçek sorunlarına ciddi anlamda temas etme isteği duyar. Bu dönem, bütün düşkünlük ve acemiliklerine rağmen, halka bütüncül ve ciddi bir yönelişi de işaret eder. Saray, sultan ya da onların özelliklerini, kudretini taşıyan hayali bir cânân değil; yavaş yavaş “halk” merkeze oturtulur. Bu da büyük ölçüde Batı’dan öğrenilmiş bir şey olsa da temelde doğru, gerçekçi ve yararlıdır. İnsan ve insana ait gerçeklikler başat bir rol üstlenir artık. Ne yazık ki bu yöneliş köklü ve süregelen bir boyut kazanamamış, düzgün temsilciler bularak iyi ve uyarıcı örnekler kavuşamamıştır. Kısa bir süre sonra yarım, eksik, uzak bir halk tasavvuruyla karşılaşmıştır okuyucu. Çarpık, bencil, taklitçi, halk olmaktan kurtulmak isteyen bir kesime seslenildiğini fark etmesi çok zaman almamıştır. Öncülleri de olmakla birlikte bu konuda barikatları aşan, gerçek halkı, gerçek insanı, asıl toplumsal merkezi muhatap almakta ısrar eden en büyük çehre Mehmed Âkif’tir. Âkif’i, sürgünde bırakan rejim, edebiyatın çok önemli bir istikametinin de önemli bir süre donmasına yol açmıştır. Şöyle toparlayalım: Gelenek, tarih gibi, daha önce yürünmüş kıymetli bir yoldur. Geleceğe yürümek isteyenlere de imkânlar sunar, yol gösterir, cesaret ve özgüven aşılar. Onu büsbütün yok saymak cahillik ve eksiklik, ona saplanıp kalmak ise donmak ve kötürümleşmektir. Hem biçim hem de içerik yönünden gelenekten birçok unsur, ilham verici birçok değer aktarabiliriz, öğrenebiliriz fakat şiirimiz temelde kendi zamanının çocuğu olmalıdır. Yararlanmak başka, yamanıp kalmak

başka bir şeydir. Bugünkü salaşlık, züppelik, hoyratlık; sadece geleneği olmamaktan kaynaklanan bir durum değildir. Öncelikle zamansızlık ve mekânsızlıktan, uyurgezer kişiliklerden, hancı bir toplum oluşturma özentisi ve dayatmasından kaynaklanan bir uçuşkanlıktır. Bu nedenle ki yolcu çokmuş gibi görünse de yolun bizzat kendisi kaybedilmiştir. Göğsümüzdeki sıkıntıyı azaltan güc; bunu aşma cehdi gösteren, dünyayı dolaşırken bile ikameti ve istikameti belli olan insanlardır.

Şiirlerinizde zaman zaman hece şiirinin sularına giriyor gibi yapıp kenara çekildiğinizi görürken bir gelenek damarınız olduğunu şiirlerinizde zaten ele veriyorsunuz. Mesela Çeyizime Bir Kefen kitabınızdan üç beş şiiri çıkarın tamamı gazellerden oluşan bir kitap diyesim geliyor fakat her ne kadar da şiirlerinizin yazılışı ilk okuyuşta divan şiirinin günümüz diliyle yazılışını çağırırsa da kalıplardan ve ölçülerden kaçarak maksada hasıl şiirler yazdığınızı gördüm. Bu yeteneğinizi hece ve divan şiirinde ölçü ve kalıpları da kullanarak sürdürseydiniz geleneği tekrar etmiş mi olurdu?

Cevaba şöyle başlayalım: Bir şiiri iyi, sıkı, güzel, etkili yapan temel bazı özellikler var. Benim için bunların ilki, en önemlisi, belirgin bir yazılış gerekçesinin, açık seçik bir temasının olması. Bütünlük, taze bir söz dağarı, akıcılığı sağlayan bir iç müzik, anlatılana uygun bir biçim ve yenilik / özgünlük de diğer özellikler. Bunları benim kuşağımın birçok şairi de yazılarında, söyleşilerinde dile getirmiştir. Bir şiirde bu özelliklere ne kadar çok dikkat edersek, bu nitelikleri ne kadar çok bir araya getirebilirsek yazdığımız şiir de o kadar değer ve etki kazanır.

Çeyizime Bir Kefen dışında, benim diğer kitaplarımda da gazel ve koşma tarzında yazılmış şiirler vardır. Hatta hece ölçüsüyle yazılmış çok sayıda örneğe de rastlanır. Önemsiz demiyorum fakat biçim sonuçta bir kaptır, bir giysidir. Sürekli değişebilir. Eski kapları, kıyafetleri kullanılabilir. Yeni biçimler, görünüşler, dışlaştırma formları icat edebilir. Ben, daha çok, içeriğine, iletmeye çalıştığı duygu ve düşünce açıklamasına, meselesine, derdine dikkat kesilirim.

Bişimin biraz da yaşanan zamanın gerekleriy-

le ve şairin iç dünyasıyla, zihin dünyasıyla ilgili olduğunu düşünüyorum. Daha önceki zamanlarda işlevsel olan bir kalıp; yeni, farklı, karmaşık zamanları karşılamakta yeterince etkili olmayabiliyor. Servet-i Fünûn döneminde, serbest müstezatın yaygınlaşması bu konuda bir örnek olarak anılabilir. Hayat eskisine göre daha fazla parçalanmış, iç dünyanın şirazesini iyice bozulmuş, kalp grafiği gibi inişli çıkışlı bir duygu ve düşünce dünyası öne çıkmıştır zira. Ölçsüz bir dünyanın, ölçsüz / serbest şiire kucak açması da bu bağlamda düşünülebilir. Necip Fazıl gibi birkaç isim; tam tersi bir tavır takınarak bir nizam, bir ölçü, oturaklı bir kaideler bütünü arıyordu ama genel eğilim bunun tam tersiydi.

Asıl ölçü; yazılan metnin, tartma becerisine, sezgisine, deneyimine sahip insanların da kabul edeceği şekilde, iyi ve sıkı bir şiir katına yükselmesi elbette. Şair bunu yapsın da nasıl yaparsa yapsın. Geleneksel biçim ve kalıplar, unutmayalım ki, kendi düzeni ve kadrosu ile gelir. Gelmek ister. Dikkat edilmesi gereken nokta budur.

Diyelim, hece ölçüsüne içeriği tamamen teslim etmeden ne söyleyebileceksiniz, taze ve etkili olanı ne kadar söyleyebileceksiniz? Hemen aklınıza üşüşen o bildik kafiye ve redif baskısından zihninizi ne kadar azade tutacaksınız? Kolay ve konvansiyonel olandan ne kadar kaçınabileceksiniz? Defalarca söylenmiş, denenmiş olanı yazarken ne ölçüde geriletebileceksiniz?

Hece ölçüsüyle yazan, yeni bir hece şiiri getirdiği kabul edilen önemli isimlerin bile bugün ilk şiirlerinden, ilk kitaplarından daha geriye düşüklerini görüyorum açıkçası. İşte bu yüzden içerik önemli. Günceli büsbütün boşlamamak önemli. Dahası, kelime çalışmak, geniş ve taze bir söz dağarına sahip olmak önemli. Böyle bakınca, ölçülü / kalıplı şiir yazmak, en azından günümüz şairi için, sanıldığı kadar aksine daha zor aslında. Çok iyi örneklerle ulaşmak istiyorsak elbette.

Diğer şiir kitaplarını okumadan gelenek damarınız olduğunu Çeyizime Bir Kefen’de hissettim ve okuduğum şiirlerin çoğunun altını çizdim. Evet, geleneği biliyorsunuz ama serbest şiir yazıyorsunuz. Gayemiz elbette şiiri bir kalıba hapsetmek değil. Türk şiirini dünden bugüne tanımadan da yolculuğa çıkmak, bilmediğiniz büyük bir şehirde navigasyonsuz araç kullanmak gibi bir şeydir.

Kimilerine farklı hatta ters gelebilir ama navigasyon bu konuda iyi bir örnek, güzel bir benzetme. İlk kez kim kullanmış hatırlayamadım ama saat ve pusula örneğini de hatırlattı bu bana. Şiir, bir saat gibi içinde yaşanan zamanı, aynı zamanda, bir pusula gibi gidilecek istikameti göstermelidir. Her tanım, her yakıştırma eksiktir, yetersizdir elbette. Navigasyon, ana hatları, asıl ve tali yolları gösterir evet. Şehri tanımamıza ve aradığımızı daha kolay ve hızlı bulmamıza yardımcı olur. Fakat, bu aşamadan önce, içinde dolaşabileceğimiz, adresler arayabileceğimiz bir şehir, bir yerleşim, bir belde olmalıdır. Yolların bağlandığı bir meydan yahut bir merkez... Bunu da göz ardı etmemek gerekir. Bu bağlamda ben “gününün şiiri”, “vaktin çocuğu” gibi basit fakat işlevsel çıkmaları da önemli buluyorum. Biçimi, içeriğin ardına koyuyorum. Daha önce de söyledim; sadece çağları aşan değil çağının tanığı, göstereni olan şiire ayrı bir değer atfediyorum. Hünerleri bitmeyen, farklı yataklardan akarak gelen yahut geniş bir alana sürülmüş cevval bir süvari gibi sağa sola koşturmaya doymayan bir şiirimiz var bizim. Evet. Son yıllarda, çok genel ve bulanık anlatılara râm olmuş, gerekçesini ve çerçevesini kaybetmiş parça güzelliklere, minimize edilmiş içdökümlerine boğulmuş durumda biraz. Bünyesini genişletecek, dilini çözecek ve yaralarını sağaltacak enstrümanlarla nasıl bir ilişki kurması gerektiğini çok az örnekle gösterebiliyor. Ya ses verecek esaslı bir duygu, düşünce, izlenim, hikâye bulmakta zorlanıyor ya da bulduğunu anlatmakta, etkili bir biçime dökmekte aciz kalıyor. Ya hemencecik destan ve efsane döneminin sert, aşınmış, çekim gücünü yitirmiş kalıplarına gidiyor akli ya da başı sonu belirsiz sayıklamalara, laf kalabalığı içinde eriyip giden kesitler cümbüşüne. Fakat bizi hiçbir zaman ölümcül bir yıkıma götürmüyor, ye’se düşürmüyor. Geleneğin diri taraflarından güç alan, zamanından haberdar olan ve geleceğe işaret fişekleri gönderebilen temsilcileri de var çünkü.

Güzel bir sohbet oldu, teşekkür ederim.

Benim için de güzel, uyarıcı, öğretici bir sohbet oldu. Ben de çok teşekkür ederim. Sağ olun, var olun.

● Mustafa Sarı

Gazel*

Zülf-i ham-âsâ deĝem serbest düşüp gerdânına
Az mıdır yüz sürse dil sermest düşüp gerdânına

Yâr-ı dilârâ peşinden kat'iyen ayrılmazam
Cânı versem gam yemem şikest düşüp gerdânına

Leblerinden nuş edip tenden çekilsin derd ü gam
Şâd u handan olsa can derdest düşüp gerdânına

Dâr-ı yârdan vaz geçilmez seg misüllü subh u şam
Ar sayılmaz beklesin dil pest düşüp gerdânına

Okşamak ister gönül incitmeden kâküllerin
Çok mudur el sürse benden mest düşüp gerdânına

Bîkesâ tutmaz mıyım yâr dâmeninden haşre dek
Tan deĝildir diz çökersem süst düşüp gerdânına

(fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün)

* Agâh'ın 'düşüp gerdanına' redifli gazeline nazire

● Metin Mert

Gizli Dil

Çocuklar zillere ansızın basıp
Serçeler misali uçar efendim
Rüzgârlar vakitli vakitsiz esip
Kalbine dokunup geçer efendim

Kalbinde çırpınır musikâr kuşu
Kulağı seslerde, gözünde düşü
Kafesli camlarda mahzun bakışı
Teleği dağılır göçer efendim.

Zamana kurulu saattir hüzün
Hasreti içinden uzak bir yazın
Düşer de teline kırık bir sazın
Sarıp sarıp efkâr içer efendim

Meçhul denizlere akıp yoruldun
Bazen bulanıktın bazen duruldun
Sonunda ben gibi sen de sır oldun
Efendim efendim naçar efendim

● Abdullah Gülcemal

Ağustosta Yüreğime Kar Düşer

Bu günüme, yarınıma, dünüme,
Baktığımda aklıma hep “bir” düşer..
Garibim, yol bilmem, hemen önüme,
Vuslat için bir kılavuz “nur” düşer...

Hakk’ın boyasıyla boyanamazsam,
Zulmün kapısına dayanamazsam,
Gaflet uykusundan uyanamazsam,
Hem bedene, hem ruhuma “kor” düşer...

Tuzaklar kurulur yolun üstüne,
Sevda borç değil mi kulun üstüne!
Diken arasında gülün üstüne,
Seher vakti damla damla ter düşer...

Hesaplar gün günü geçer kayıda,
Ben rahmet beklerim karşı kıyıda.
İbrahim ateşte, Yusuf kuyuda,
Bayram eder, hatırına “yâr” düşer.

Dosta hasret bir uykusuz pınarım,
Sitem etme ben kendimi kınarım..
Zemheride cayır cayır yanarım,
Ağustosta yüreğime “kar” düşer...

Heveslilerine Mektuplar/Şiir İşi İşlerden Herhangi Bir İş Değildir

● Bünyamin Durali

Merhaba Şiirsel Işın,

Sana Şiirsel Işın diye seslendiklerinde, yaşama sevincin artıyormuş. Öyle demiştin. Bak unutmamışım.

Ne güzel ki, sanaldan değil, kâğıt ve mürekkep kokularının harman olduğu bir ortamdan yazıyoruz seninle. Tartışıyoruz, uzlaştığımız/ayrıştığımız alanları ayrıntılarıyla birlikte belirlemekle kalmıyor; bunlardan nice şiirsel kıvılcıklar, salınımlar üretiyoruz. Seni bilmem ama bu yazışmalardan ben katar katar duygulanmalar devşiriyorum.

Yurtsamalar yaşıyorum bir güzel: Çocukluğumun, çocukluğumla gençliğim arasında daracık bir kavşak olan ilkençliğimin hatıraları, paslanmaz güvercinlere dönüyor birden. Dupduru birer ırmak kıvamında gürlüyor yer yer... Gündöndü tarlalarının güneşli görünüşleri, sonsuzluğa sevdalı çayırıklar, parmak kalınlığında kara dutlar; ısızlığıyla güzel, çıkarsızlığıyla iyi, kuralsızlığıyla doğru zamanlardan damlalar birikiyor yazılanlara... Sokakları akasyalarla, avluları incir ve ıhlamur ağaçlarıyla yüklü o zamanki kasabamızın "kumral vakitler"ine tutkulu bir "tenhâ çocuk" oluyorum yeniden. Berber dükânlarının limon kolonyalı, mis gibi sabun kokulu sohbetlerini demleyen, alınları derin çizgili o kırsal adamların yoksul ama çok nâmuslu bakışlarını özlüyorum oralarda. Annemin, annelerin, dibek taşlarında hüznlerle karışık buğdaylar tokaçlayan emekçi ellerini. Burcu burcu sabah selâmlarını. Gömütlük duvarlarında titreşen temmuz öğlelerini. İnsanın kalbini ermişlik hisleriyle doldurup taşıran, ikinci gölgelerini. Çavdar benizli delikanlıların yazlık sinemalara hazırlanan akşamüstü gezintilerini. Ablalarımın, hayâleriyle akrân sevilerinden sızan mahcûbiyet ve işmarla karışık göz süzüşlerini, usuldan usuldan. Yatsı namazından dönen ihtiyarların, serçe kanadından hafif, fısıltılı yürüyüşlerini... Neleri, kimleri daha, saysam hangi birini!

Filozofların "zeitgeist" dedikleri "zamanın ruhu" var ya, onu yaşamışım ben meğerse çocukluğumda: Şimdi şimdi varıyorum farkına... Bunların etkisiyle/ esintisiyle önemsiyorumdur belki hâlâ şiiri ve önünde-sonunda şiire teyellenen tüm bilişsel/ duyarlıksal devinimleri? Olmaz mı?

Ya sen, Şiirsel Işın? Senin yaşam dağarında neler oluyor bu mektuplarla? Duyumsanır bir değişime, derinlerden tetiklenen bir dönüşüme yol açıyor mu bu muhabbetler? Bedensel gençliğinin yanına, kültürel-düşünsel eksenli bir gençleşmeyi de katıyor mu?

Hazine talancısı sosyal-bürokrat asalakların pratiklerini, onların devletçi/ seçkin ve elbette milliyetçi siyâsetlerini arkaladıkları hâlde, göğüslerinde ilerici rozetleriyle dolaşanların, "özgürlükçü-demokratsan, neden öz-Türkçe konuşmuyorsun" vezninden sataşmalarını hiç iplemeden, "muhabbet" diyorum bak; kasten ve bilinçle böyle diyorum. Ben öylelerinin sandalye yapar gibi "söyleşi yapma"larını, kişiliklerini incitmeksizin ve tamamen edebiyat-dil pedagojisi içinde kalarak eleştirirken, onlar benim "muhabbet etme"mi neden erginlikle karşılamıyor peki? Diyelim, İngilizcenin hâricinde, öz-İngilizce de var mı? Japoncadan başka, öz-Japonca? Arapların kimileri, öz-Arapça mı konuşuyor? öz-Türkçe, boz-Türkçe diye bir şey yok, Türkçe var: Burada anlaşabilsek ilkin onlarla! Sonrasında da, dil(ler)in, yaşayan bir(er) organizma olarak, târihsel-toplumsal art-alan(lar) ı olduğunda uzlaşabilsek! Atasözleri, özdeyişler, tekerlemeler, deyimler, bilmeceler, nükteler, masallar, fıkralar, ağıtlar, destanlar, mâniler, türküler.. halkların binlerce yıllık acılarını ve sevinçlerini, ayrılıklarını ve kavuşmalarını, üretimlerini ve eğlenmelerini.. binbir desenli serüvenlerini, folklorik renklerini yansıta yansıta, birbirini besleye besleye akışan ve sonunda "dil denizi"nde toplanan "dilsel dirimler"dir. Bütün bu devâsa capcanlılığı bir kenara iterek, dil olgusunu yalnızca bir "çağdaş sözcükler galerisi"ne, "eskisini at, yenisini al" kolaylığına indirgemek; Türkçeye, Türkçe'nin olanca varsıllığına hürmetsizlik etmektir kanımca. Sözcükler, eski veya yeni olmalarıyla değil; hayatlarımızda karşılığı olup olmadıklarıyla, ufuk genişletici çağrışımlarıyla anlam taşırlar. Onları, cansız ve soğuk, biçimsel/ matematiksel birer simge/ kod gibi görerek değil de, dünyanın sonsuz dolamlı diyalektiği içinde soluk alıp veren, insanın târihsel-kültürel boyutlarıyla yaşıt bir "toplumsal değerler manzûmesi" içinden eritmeliyiz benliğimizde. Aksi hâlde, Türkçenin, kesintisiz etki-

leşimlerle ilerleyen sağaltıcı iksirini, görkemli şiirini hafifsemiş oluruz.

Geldik şiire dayandık mı gene... Feridüddin-i Attar, her şeyini yitirmişlerin işi olarak görürmüş şiiri. Bunun üstünde durmuştuk seninle. Çok sevmiştin Attar'ın o sözünü ve bana Muhammed Peygamber'e ilgili, belki bir hayat deneyimi, belki de bir rivâyet aktarmıştın, o söze bağlayarak: Müslümanların son peygamberi, günlerden bir gün gene, karısından yemek yapmasını istediğinde, karısı onu, alışılmışın dışında, "Yemeklik bir şeycik yok ki, ne yapayım" diye cevaplamış. Bunun üzerine Muhammed, "Çok şükür", demiş, "evimiz nihayet peygamber evine döndü"... Doğal ki, benim Attar'dan aktardığım şiir yaklaşımıyla, senin Muhammed'ten taşıdığın deyiş, birbirine yakışmış, kaynaşmışlardı.

Haklı bulmuştum seni, iki yönden haklı bulmuştum: Mânevi (tinsel) düzlemde hacimleşen benzerliği yakalamaktaki basîretin sebebiyle, bir. Bir de, şairlerle peygamberlerin yaşamsal dalga-boylarındaki benzer yansımalara çektiğin dikkat yüzünden. İkisini art arda vurgulaman, anlayışında şimşek parıltısını andırır çakımlara yol açmıştı. Saptamalarındaki kültürel varsıllık, görülemez gibi değildi ki. Üstelik, ikimizin de öteden beri savunageldiği: şiirin şiir olmaktan çok daha fazla bir şey; şairin de, bir takım "estetik yapılar kurucusu" olmasının yanı sıra, bir "tavır insanı" olduğu tezine, tâzecik kanlar pompalıyordun böylece. Ortak paydamızın kimyâsı, kimyâsıyla sarmaşarak simyâsı da genleşiyordu. Ne tanımsız sevinmiştik.

Sevgideğer Şiirsel Işın. Biliyorsun, bunları lâf olsun torba dolsun diye dillendirmiyoruz. İçtenlikle tomurcuklanan, yapıp-etmelerimizin dallarında budaklanan her cümlemin çeperlerinde, "yaşamdan-doğru" bir damar arıyoruz: şiire yaraşan yaşamsal bir uzantı, yaşama bütünleşen şiirsel bir kıpırtı da tabii ki. İkisi birbirinin "mütemmim cüz"üdür, ayırdındayız.

Günümüzün yaşamsız şairlerini, sözcüklerin canına okumayı mârifet zanneden, ama kıyımlarla/ kırımlarla ve yokluklarla/ yoksulluklara çarpışa-çatışa, güç-belâ ayakta kalmaya didinen insanlarını, şiirinin "kozmetik ve sentetik aura"sına dünya yansa yaklaştırmayan "fason şuarâ"nın, bilinçleri egemen zümrelerce dumura uğratılmış halk katmanlarının algısal görüngülerinde duyum ve duygu aldanmasına yol açan kalın cilâsını kazımak cinsinden bir görevimiz de var bu arada. Unutmamalı.

"Bitti dedin, bittim..

Git dedin, gittim..

Sus dedin, sustum..

Beni iyi ezberlemiş misin söyle bakalım!

Midemi bozan seni bil bakalım sevgilim, ben nereye kustum?"

Şaşırdın mı, "ne diyor gene bu adam, durduk yerde neler yumurtluyor" mu dedin, bu "şiir safrası" nı okuyunca?

Şimdi internet zamanları ya, bir yerlerden bir ekran, bir klavye uydurup, tt.net'e bağlanmak kadar kolay şairlik. Sanal edebiyat siteleri adı altında yüzlerce şiir çöplüğünden onbinlerce şiir ifrâzâtı fişkir(tıl)ıyor yüzümüze-gözümüze, beynimize-kalbimize! Yukarıdaki altı çırpıntı satır da, o çöplüklerden üstümüze boca edilenlerden sâdece biri. Nasıl ama, Ümit Besen'in "Nikâh Masası"ndaki "duygusallık katsayısı tavana vurmuş parametreler" mi, daha estetik sence, bunlar mı? Kıyaslamaya, neden bir şair üstünden değil de, bir fantezi şarkıcı üstünden gittiğimi ise, senin engin ve bir o kadar ironik kavrayışlar coğrafyana bırakıyorum artık.

Değerbilmezlik mi ediyorum sanal-manik şairimize, ne dersin? Sevgilisi bitti demiş, bitmiş; git demiş, gitmiş; sus demiş, susmuş...ve kusmuş nihayet! Bütün bu pratiklerden, bir de şiir fişkirtmiş. Daha kötüsünü yap deseymiş, yapmayacağını mı sanıyorsun?

Şunu düşünmeni isterim: Beyninin kabuğuna ilk çarpanları, hiçbir rasyonel-imgelemsel süzgeçten geçirmeksizin, alt alta yazdıktan sonra, onları bir de herhangi bir sanal sitede, artistik pozlarla takviye ederek (amaç: hiçbir vakit şiir değil; "görünmek", "hey bakın, ben de varım" demek) şiir diye yayımlayan bu ve benzeri kültür(süzlük) tabakalarından dizim dizim, süzüm süzüm gelen bu insan(cık)lar, dünya şiirinin, Türk(iye) şiirinin üç-beş has şairinden ikişer dizicik okumuş ve estetik beğenilerini birazcık geliştirmiş olsalardı; aynı davranışları sergilemeyi sürdürürler miydi? Ben düşündüm. Sürdürürdü çoğu. Nerden mi biliyorum: Üniversite öğretim üyesi olduğu hâlde, şiir bilgisi, yukarıda gösterdiğim altı satırın yazıcısından yek parmak önde olmayan insanlara rastladım da, oradan.

Şiiristanımız, kalp karartıcı tablolar sunuyor bize, ne yazık ki! Acıtıyor, kanatıyor, gündemdeki gerçeklik; ama Pollyannacılığa karnımız tok, nesnel olmaktan özge seçeneğimiz de yok.

Geçende, roman ve öykü çalışmaları olan, bir dönem iyi birkaç şiire de imzâ atmış, bu alanlarda epey birikimli bir arkadaşıyla konuşuyoruz. Tilkinin kırk masalı varmış, kırkı da kürkü

üstüneymiş ya, bizimki de o hesap: Söz, döndü-dolaştı şiire geldi. Arkadaş, “şairin bir dolma süreci vardır, dolar ve patlar; fakat, romancının-öykücünün işi daha başka seyrediyor, orada matematiksel bir ciddiyet var” demeye getirdi. O daha dağınık söyledi ya, üç aşağı-beş yukarı bunlar paralelindeydi dedikleri.

Yukarıda, arkadaş için, özellikle “birikimli” demiştim: Şimdi diyeceklerimdeki yazıklanmayı daha net görebilmen için. Ne diyordu arkadaş: “Şair, dolar ve patlar”...

İyi, dolsun ve patlasın da, bu yaklaşımın, şairi “balon”la özdeşleştirmekten bir farkı var mı sence? Hem de, “şiir işi”ni (şiir işi, işlerden herhangi bir iş değildir öyle; uzay geometri, parçacıklar fiziği çalışmak kadar ciddi bir iştir) dozu fazlasıyla kaçırılmış bir hafiflik derekesine düşürmek değil midir? Şair, sanki duygusal bir yaratık sâdece. Onun mantıksal dizgeleri, bilimsel kültürü, siyâsal-toplumsal endişeleri, maddî-manevî sıkıntıları, cinsel dürtüleri, psiko-pedagojik eğilimleri, vesairesi yok. Derisi de balon derisi gibi bir şey ya nasılsa, basarsın havayı içine, duygusal olarak patlar! Alın size bir şiir!

Farkındadır yâhut değildir, bilemem. Ancak, arkadaşın şiire bakışındaki çoraklıkta, şiiri küçümseme tavrının yanı sıra, romanı ve matematiği de şiire oranla, biraz utangaçça bir yüceltme eğilimi (bir parça “romandan yana pozitif ayrımcılık”, eh, azıcık da “bilimci” görünme telâş!) sezinlemiştim. İzlenimimi kendisine söyleyince, “yanlış anlama!” gibisinden birkaç söz mırıldandı. Fakat, konuştuğumuz müddetçe de, beni iknâ edebilecek bir yönelim değişikliğine, ne yalan söyleyeyim, gitmedi.

Şuraya geliyorum şimdi: Bizim, kültürce, ama az ama çok, bir zemin tutturabilmiş aydınlarımızın şiir anlayışları bile böyleyse, yukarıda naklettiğim zırvallıkları döktüren türünden insanlara diyeceğimiz ne kalıyor? İkisi de, şairi, dolmaları gerçekleşir-gerçekleşmez patlamaya aday birer balon; şiiri de, o balonun etrafa yaydığı patlama sesiyle eşitliyor sonuçta. Posta gazetesinin Yurdumun Şairleri köşesindeki dokuzyüzdoksandokuzuncu sınıf “şair cürüfları”ndan bir arpa boyu ileride görünmüyor ki, o romancı arkadaşın şiir görüşü. Hüzünlensem iyi, üzülüyorum. Tekrarlıyorum: Şiir işi, işlerden herhangi bir iş değildir, gözünü-gönlünü sevdiğim Şiirsel Işın. İnsan katmanlarına hiç zarsız, bu yüce gönüllü-savsız doğruyu, bu yalın gerçeği, yıllardır anlatamadık, en aydınlık kafalı bildiklerimize bile. Bir de “şair millet” olduğu-

muza övünürüz, bol keseden. Mâdem şair milletiz, “edebiyat yapma!” lâfı seviyesizliğinde bir buyruk önermesi, öyleyse neden yalnızca ortalama halk kütlelerinde yaygınlaşmakla kalmaz da, oralardan bile fazla, bu ülkenin kültür-sanat salonlarında rağbet görür daha ziyâde? (Hadi, “felsefe yapma!”yı alabildiğine olağan görüyoruz bu noktada; filozoflarımız da “öğrenilmiş/öğretilmiş bir umarsızlık”ın rehâvetine gömül-müşler, anlamaya savaşıyorum.)

Son mektubunda, ödülleri ve şiir/ şair yarışmalarına, neden bu kadar tepkili olduğumu sormuşsun. Her yerde, herkese söylüyorum. Sana da söyleyeyim: Şiirle sınırlı değil bu celâllenmem. Sanatsal olan her eylemde karşıyım yarışmalara. Sanat, doğası gereği, yarışmaz; yaşar ve yaşatır. Bu yaşama/ yaşatma gücünü, “biricikliği”ne yapışık olan “estetik-etik folluk”tan alır. Sanatsallık mertebesine erişmiş yapıtların her biri, ayrı ayrı “birer biriciklik” taşıyorlarsa, kimler onları hangi cüretle ve ne hakla yarıştı-rabilir? Benzetmemi hoşgörmeni dilerim: Greko-Romen güreşçisi mi şairler? Ağır sıklet, orta sıklet, hafif sıklet şairler diye bölümlesinler de oldu olacak, biz de bilelim ki, bundan böyle biraz daha daha hakkaniyetli davranılacaktır bu kapış(tır)malarda. Şairler/ yazarlar başta olmak üzere, her renkten sanat eylemcileri arasına nifak tohumları saçmak için, bundan daha etik-dışı, kuşkusuz estetik-dışı, bundan daha kurnazca bir “metodoloji” icat edilebilir miydi, sanmıyorum. Acep, “iyi saatte olsunlar”ımız, “militer, siyâsal, akademik, yargısal, ekonomik.. hepsi birbirinden alımlı, hepsi birbirinden besili güç odaklarımız, oilgarşik kurumlarımız var; bir sanat oligarşimiz eksikti” diye düşünmüşlerdir de, ondan mı uydurmuşlardır bu yarıştı/ karıştı dalaverelerini? Düşünmeye, o da olmazsa, kaçınmaya değmez mi? Yazışmaya malzeme çok. Yaz yaz bitmez. Düzenli bir iletişim sürecimiz olacaksa, daha çok dertleşeceğiz. Edebiyatistamız bizim, kendisine yaşam adaylar için, iş-neden ipliğe dert yumağı!

Tabi, mesele, sızım sızım sızılanmanın çok ötesinde. Önümüze yığılan molozlara, edebiyat yapıtı diye “kakalanan” nesnelere seçenek oluşturabilecek, hakikatli çalışmalarda yoğunlaşmalıyız daha çok. Kötüyü, çirkinini işâretleyelim de, orada tıkanmayalım. Kiraz beni kadarcık da olsa, edebiyatın ve edebiyatçının da iyisi, güzeli var. İyinin ve güzelin niteliği, kötünün ve çirkinin niceliğine galebe çalmalıdır, çalacaktır. Şiirsel Işın’ların hiç eksilmesin.

● Hatice Ayşe Hasan

Yeşil Gözlerin

Ve harflerim tükenir cümlelerim kurulmaz
Kâinata ışığı sunar yeşil gözlerin
Senden bir başkasında şu yüreğim durulmaz
Sanki hep sensizlikle sınırar yeşil gözlerin

Yüreğin kıskançlıkla her yerde beni arar
Gülüşünle gözlerin inan aklıma zarar
Kaderin kaleminden sensin ömrüme karar
Yabani bakışımı kınar yeşil gözlerin

Süresiz süküttayım vâv'ın nasibi edep
Âmâ oluşumu yâr belle sevdana sebep
Var olduğum sürece kalbime kiblesin hep
Bir damla gözyaşıma yanar yeşil gözlerin

Ömrüm desem az gelir cennete eşiksin sen
Karanlığımı bölen o nurlu ışıksın sen
Bana delice vurgun meçhul bir âşıksın sen
Sevdayı minnet ile anar yeşil gözlerin

● Fatih Kandemir

Ne'yleyim

Bu dünya bağına ne tohum atsam
Ya kuruyor ya çürüyor ne'yleyim
Aşkın kervanına beş deve katsam
Ya duruyor ya yürüyor ne'yleyim

Faydasızım verimsizim cahilim
Ne sanattan anlarım ben ne bilim
Tane tane inci dolsa sahilim
Esen rüzgâr savuruyor ne'yleyim

Zamansız işlerim vardır hep benim
Yoktur hiçbir işimde sevap benim
Kalbim kırılmaktan hep harap benim
Ya atıyor ya duruyor ne'yleyim

Yumurta deliğin ağzına gelsin
Bu zavallı yine son deme kalsın
Nerde kıymet bulsun nerde şan alsın
Ya arıyor ya soruyor ne'yleyim

Kemahlı işini vakitlice yap
Ölmüş koçu kesmez Müslüman kasap
Ne kadar ölçüp de eylesen hesap
Seni terse çeviriyor ne'yleyim

dOkunan Şiirler-18-

●Tayyib Atmaca

Bir şairi şiirlerinden tanımak bir yerde karşılaşp selam vermek ya da merhaba demek gibi bir şeydir. Dergilerde şiirlerine rastladığınızda da ilk selam verecekleriniz arasında yerini alır. Bir şairi kitabıyla ya da kitaplarıyla birlikte tanımak ise o şairle karşılıklı muhabbet etmek, çayını kahvesini içmek, şiirleriyle gönlünüzü gıdalandırmak gibi bir şeydir.

Bu şair şiir kitabıyla vaktinize konuk olmuşsa onu en güzel şekilde ağırlamak istersiniz. Hatta misafirliğinden hoşnut kalırsanız başka kitaplarıyla birlikte tekrar davet edersiniz.

Şairlerin ruh emeği gönül teri şiir kitapları çıktığında sosyal medya ortamında paylaşarak şiir okuyucusuna bir nevi parlak çekerler. Şairin kitabını okuması gerekenlerin birinci derecede dostları olması gerekirken ne hikmetse adına imzalanarak gönderilmesini isterler. Adına imzalı geldikten sonra da nasıl olsa bir gün okurum deyip kitaplık-taki kitapların arasına karıştırır, belki de okuyamadan okunmayan kitaplar arasında kitabı kaybeder.

Sosyal medyada kapağı paylaşılan bir kitap için kimisi sosyal medyadaki konuşma dillerini yansıtan adına emoji mi denir ne denir ha işte adı neyse oradan bir kaç hareket çeker ya da “okuru bol olsun”, “gönlünüze sağlık”, “bize de ulaşır inşallah” ilâ-âhir.

Peki, okuduğumuz şiir kitabındaki bazı şiirlerin altını çiziyor derkenara notlar düşüyor ya da kitabı bitirdikten sonra kitap ile ilgili düşüncelerimizi kısaca da olsa kitabın uygun bir yerine yazıyor muyuz? Ya okuduğumuz bu kitap adımıza imzalanıp gönderilmiş bir kitap ise, bir okur olarak şair dostumuzu arayıp kitabı ile ilgili düşüncelerimizi söyleyebiliyor ya da kitabın bizdeki karşılığını yazarak bir dergide yayınlatabilsek bile şairine ulaştırabiliyor muyuz? () Bu iki tırnak arasını doldurmakta size kalsın.

Gönül istiyor ki gönderilen ya da aldığım her şiir kitabı için okuduktan sonra bir şeyler yazmak istiyorum ama dergimizin sayfaları müsait olmuyor. Başka dergiler de kendi şair/yazarları ile ilgili yazılan yazıları önceliyorlar ya da körler ile sağırılar birbirini ağırlar meseli üzerinden gidiyorlar.

Bana geçen yıl dokunan bu yıl da tekrar okuyup dokunan yerleri çizdiğim iki şiir kitabında bende karşılık bulan dizeleri yazıma katık edeceğim. Yerinin yüzünde bir kez karşılaştığım ama yaklaşık 40

yıldır tanıdığım bir şair Adem Turan ağabey. Yayınevine talimat vermiş olmalı ki *Bin Türü Yama*¹ bir gün çıkageldi.

“Bir varmış bir yokmuş gibidir aslında dünya
Ömür dediğin geçip gider de, ne sen kalırsın ne de mâsivâ!” s. 9

Burada bir dakika duralım (çünkü ben bu iki dizenin altını çizmişim) ondan sonra sözü sürdür-relim değil mi? Evet, duracak kadar durduk. şair burada bir kelimeyi bir tespihin imamesi yerine koyarak buyurun şiirin kapısı burdan açılır diyor. Şair aslında *mâsivâyı* iki dizenin arasına serpiştirmiş ama isterseniz siz daha fazlasını sözlükte bulabilirsiniz.

“Ömrümüzün nehirler gibi akıp gittiğine bakma öyle
Dört yanımız da çevrilmiş, dünya bu denli yaslanma!” s. 11

Her şiirin dokunma şiddeti elbette farklıdır. Kimisi tüy hafifliğinde dokunur geçer, kimisinin dokunduğunun hiç farkına varmazsınız, kimisi de dokunduğu zaman sizi sarsar. Eğer bir şiir sizi sarsıyorsa kendinizi o şiirin içinde bulursunuz. Şair sizin duygularınıza tercüman olmuştur ya da sizin sızınızın bir başka çeşidini yaşayanların da olduğu düşüncesi size yalnız olmadığınızı gösterir.

“Aklıma mukayyet ol Rabbim, çok kötüyüm
Çaresizliğimi bağışla

Yaslanıp kalıyorum işte öyle, âh ile
Kardeşlerim diyerek evimin soğuk duvarlarına”
s. 16

Bu şiir elbette bu kadar değil. Bu şairin Halep Duâsıdır. Adem Turan ağabey, yüreğimizin bam tellerine dokunmaya devam ediyor.

“Bir insan şeytani niye tercih eder Mustafa ağbi
Eteğindeki taşları şeytana değil de bize atar niçin
Biz ki şu aşağıdaki ırmağa aşk ile gireriz her gün
Aşk ateşiyle yanar dururuz, döner dururuz..” s. 18

¹ Adem Turan, *Bin Türü Yama*, Hece Yayınları, Ankara 2019.

Şairin bize dokunan şiirlerini buraya almaya çalışsam bir sonraki bahsedeceğim şaire yer kalmayacak. Adem Turan ağabey aslında yazımızın başında alıntıladığım dizelerle şimdiki alacağım dizeler arasında “var biraz da sen oyalan” hesabı bizi oyalamış. Kitabı şöyle bitiriyor:

“Bir varmış bir yokmuş; geçip gitti işte bir ömür
Gözümü kapadım kalbimi açtım; bir hiçmiş meğerse dünya...” s. 64

Bazı şairler vardır takibe alırsınız, hangi dergide şiiri yayınlanmışsa o şiiri kendi şiirinizmiş gibi özel okursunuz. Vural Kaya da beni takibe aldığım şairler arasındadır.

İlk şiir kitabı *Renga*'yı sevmiştim. Daha sonraki yıllarda *Cezbede Bir Narsis* ve *Arınma Festivali* çıkmış ama bunları arada görmemişim herhalde. Son yıllarda moda mı oldu yoksa şairin ya da yayıncının tercihi midir nedir bilmeyiz ama şairin hangi dergilerde şiirlerinin yayınlandığı atlanarak sadece yayınladığı kitaplarının adı yazılır oldu. Kaya'nın hangi dergilerde yazdığını ve hangi dergileri çıkardığını biliyorum ama bilmeyenleri de düşünerek şairler ilgili bilgiler biraz daha derli toplu verilebilirdi.

Vural Kaya yıllar sonra Kahramanmaraş Kitap Fuarında imza günü için gelmiş *Uçurumlar Bestecisi*² kitabını imzalayıp takdim etmişti. Kitabı aldıktan bir ay sonra okudum ve kitap ile ilgili beğenilerimi kendisini arayarak söyledim. Bana dokunan şiirlerin de altını çizdim. Söz uçar yazı kalır düşüncesinden hareketle bize dokunan yerler size de dokunur mu orasını bilmiyorum.

Şairin şiirlerinden etkilendiği şairlere gönül borcu vardır. Bu borçta ancak o şairi hayırlarla yâd ederek onun şiirlerine göndermelerde bulunularak ödenmeye çalışılır.

Vural, Cahit Zarifoğlu'nu uzun ve akıncı bir şiirle yad etmek ister. Ben o şiirin ortasından ruhunuza tadımlık bölümünü aktarayım.

“Kasabaya çerçiler gelir çerçiler geçer
Tahta Bacak, hayattadır belki de
Çocukluğumu getirir bana, inanmam
Hadi çocukluğum hadi hatırlasana beni
Şimdi göğsümüzde bir kuş geçer hafifleriz
Şimdi birkaç şiir okuruz senden Cahit abi” s. 20

Vural Kaya'nın şiirlerinde dikkatimi çeken, benim adına atmaca şiir dediğim bazılarının ise çok müthiş imgeler dediği, okunduğunda güzelmiş his-

2 Vural Kaya, *Uçurumlar Bestecisi*, Hece Yayınları, Ankara 2017.

si veren ama insanın ruhuna dokunmayan dizelerden kaçınır. Onun şiirlerini okurken karın gurultusunu andıran dizelerle karşılaşmazsınız.

“Aklımı eskiciye verecektim almadı, geçenlerde
Birkaç genç şair vardı masada, hepsi de pırıl pırıl
ve iyi
Fakat çare sunmazsa sayın modern Türk şiiri
Toptan verecekler hurdaya şimdiki; öteyi beriyi.” s. 23

Bu şiirin adı *Öte Beri*. Aslında bu kelime birleştirilerek söylendiğinde ‘alınması gereken şeyleri aldım’ manasındadır. Şair burada bilinçli bir tercihle genç şairlerin önceki ve sonrayı takmadıklarına gönderme yapıyor.

Hani Mehmet Emin Yurdakul yıllar yıllar önce *Bırak Beni Haykırayım* şiirinde şairlerin kalplerinin kapısına diktiği:

“Bırak beni haykırayım, susarsam sen mâtem et;
Unutma ki şâirleri haykırmayan bir millet,
Sevenleri toprak olmuş öksüz çocuk gibidir”
mısraları (canına yandığım hece de nasıl akıyor öyle) insansan ve bir kalp taşıyorsan gelir seni bir şekilde bulur ve sen yaşadığın çağın tanıkları olarak dünya tutanaklarına geçecek sözler söylemelisin. İşte Vural Kaya da yaşadığı çağı geleceğe şöyle aktarır:

“Bu mevsim hatırlayamadıkların için üzgünüm
Gelecek mevsimler için de üzgün olabilirim
Bu mevsim araya Ahmet girdi canım acıdı
Hatırlayamayacağım kadar Bağdat girdi
Batı girdi insanlığın hayatına bir uzun ara
Bu mevsim araya Şam'da ölümler girdi
Bir çocuk girdi araya Şamlı, Mağripli, Kudüslü
Ölürken şöyle diyordu “Her şeyi söyleyeceğim Allah'a”

Bu mevsim nereye baksam baharla baktım
Baharlara kan karıştıran kuzgunlarla
Çiçekler açtı açacak bu mevsim yine de
Hiç kimsenin başkası olacak bir atlı bir umut
Umut uzun, ömür kısa böyle bir mesel girdi
Çiğdem, sümbül, menekşe belki biraz” s. 25

Vural Kaya'nın bize dokunan şiirleri elbette bu kadar değil. Biz sadece gönlümüzün bam t ellerine dokunan şiirlerden tadımlık alıntılar yapmaya çalıştık, gerisini okumak size kalmış. Bu kitap bu yıl içinde okuduğum kitaplar içinde iyi kitaplar arasına aldığım bir kitap oldu. Bestelerini kendinden sonraki nesiller de dinler inşallah.

● Mustafa Sade

Bir Hicran Senfonisi

Sureti kırbaç olup göklerden indiği ân
Gün biter, güneş söner; çekilir hüzne kura
Yasaklı bir ritüel dehlizdeki bu nirân
Yürek kof, umut kızıl, mavilik alabora!
Ey içimdeki gölge, ruhumu benden kus, at!
Müteessir hâleden erişilir mi nura?
Ay/kırkı bir heyula, yıldızlar kanlı pusat!

Uyku tutmaz kederi, çığlığa gelmez acı
Usumun rahlesinde hercai gökyüzü var
Fikrimin gergefine kurulmuş darağacı
Mahzenimin çehresi küf kokulu bir duvar
Hasta benizli gönlüm infazına müptela
Yüreğim ölü doğmuş can evinde bir mezar
Soluduğum cesetten yükselir arşa selâ!

Hicran ki; vahada çöl, serapta bir okyanus
Ayaklarımda visâl külünün prangası
Umudum şem'e muhtaç kifayetsiz bir fanus
Vâveylâ senfonisi çölünün prangası
Raks ederken zihnimin burgacında gölgesi
Ruhumda milyonlarca ölünün prangası!
Hayali mağrur kâbus, hasreti gam ülkesi...

Usul usul intizar yüklenirken omuza
Bahara hazan düşer zemheri gölgesinde
Çığlık atan gözlerim çiy olur yakamoza
Martılar kanat çırpar sükûtumun sesinde
Düş yangını göklerden boşalırken karanlık
Şamdandaki güllerim bir alevin ye'sinde
Her nefesim bir Eylül ve her Eylül bir ânlık...

Lisanım vehm içinde, yâre gitmez hitabım
Gövdemi sürüyorum kızılca tan yerine
Azılı bir firakın pençesinde bîtabım
Sineye tahammülü koydum kalkan yerine
Yazılmamış varlığım âsude sayfasına
Mahzun hâtîrâtların el yazması kitabım
Ruhum amâde olmuş bir hicran tayfasına...

Bir siluet su taşır lebiderya gözümden
Kırpıklarım çarmihta... Pusuda puslu bir âh!
Siyah tüller gerilir geceye, gündüzümden
Düş melâl, kalp münkesir, gülün şebnemi eyvah!
Beynim akkor deryası, şakağım boncuk boncuk
Kırağımsı nefesi şah damarımda silah!
Kül döker ellerimden dokunduğum tomurcuk...

